

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну

Повна назва навчальної дисципліни	Правові та практичні аспекти судово-медичної експертизи в системі охорони здоров'я України
Повна офіційна назва закладу вищої освіти	Сумський державний університет
Повна назва структурного підрозділу	Навчально-науковий медичний інститут. Кафедра патологічної анатомії
Розробник(и)	Будко Ганна Юріївна
Рівень вищої освіти	Другий рівень вищої освіти, НРК – 7 рівень, QF-LLL – 7 рівень, FQ-EHEA – другий цикл
Тривалість вивчення навчальної дисципліни	один семестр
Обсяг навчальної дисципліни	Обсяг становить 5 кред. ЄКТС, 150 год. Для денної форми навчання 50 год. становить контактна робота з викладачем (50 год. практичних занять), 100 год. становить самостійна робота.
Мова викладання	Українська

2. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі

Статус дисципліни	Вибіркова навчальна дисципліна для освітньої програми "Медицина"
Передумови для вивчення дисципліни	"Крок-1", необхідні знання з: анатомії людини; гістології, цитології та ембріології; фізіології; мікробіології; біохімії; фармакології; патофізіології; патоморфології, судової медицини, медичного права України
Додаткові умови	Додаткові умови відсутні
Обмеження	Обмеження відсутні

3. Мета навчальної дисципліни

Метою дисципліни є формування у майбутніх лікарів теоретичних знань і практичних навиків з: юридичної регламентації професійної діяльності лікаря; видів правопорушень; юридичної відповідальності за вчинені правопорушення у сфері охорони здоров'я; застосування правових, управлінських механізмів, забезпечення конституційних прав громадян на охорону здоров'я; ролі судово-медичної експертизи у питаннях встановлення прямих причинно-наслідкових зв'язків у разі дефектів надання медичної допомоги.

4. Зміст навчальної дисципліни

Тема 1 Організаційно-процесуальні основи проведення судово-медичної експертизи в Україні. Предмет і завдання судової медицини та судово-медичної експертизи

Предмет і завдання судової медицини та судово-медичної експертизи. Судова медицина, її зміст та завдання. Значення судової медицини у системі вищої медичної освіти в Україні. Становлення судової медицини та судово-медичної експертизи в Україні. Етапи розвитку судової медицини, особливості сучасного етапу. Внесок визначних судових медиків.

Тема 2 Основні задачі судово-медичної експертизи у сфері охорони здоров'я України та у медичній діяльності. Права, обов'язки та види відповідальності судово-медичних експертів

Судово-медична експертиза, її роль у роботі правоохоронних органів й охорони здоров'я України. Судово-медична експертиза як один із різновидів судових експертиз та доказів у судовому процесі. Нормативно-правові акти, що регламентують проведення судово-медичних експертиз.

Тема 3 Приводи і правила проведення судово-медичної експертизи живих осіб. Обо'язки і відповідальність лікаря у разі необхідності проведення експертизи живої особи

Приводи і правила проведення судово-медичної експертизи живих осіб у разі визначення: тяжкості тілесних ушкоджень, стану алкогольного та наркотичного сп'яніння, статі, статевих станів і статевих злочинів. Обо'язки і відповідальність лікаря у разі необхідності проведення експертизи живої особи.

Тема 4 Особливості призначення та проведення комісійної судово-медичної експертизи

Положення Наказу №6 МОЗ України з приводу проведення комісійної судово-медичної експертизи. Правила та умови проведення комісійної судово-медичної експертизи. Види відповідальності судового експерта у разі злісного ухиляння від виконання обов'язків експерта, за введення в оману суду та правоохоронних органів, за давання завідомо неправдивих висновків. Поняття «дефект надання медичної допомоги». Причини виникнення дефектів надання медичної допомоги. Поняття: «шкода здоров'ю пацієнта», «неминуча шкода», «імовірна шкода», «випадкова шкода». Етапи і алгоритм послідовних дій під час проведення комісійної судово-медичної експертизи.

Тема 5 Особливості судово-медичної експертизи раптової смерті від захворювань різних органів і систем органів

Поняття про наглу смерть та фактори її ризику. Діагностика наглої смерті в разі захворювань серцево-судинної системи, органів дихання, травлення, сечостатевої й центральної нервової систем. Діагностика наглої смерті під час вагітності, пологів, від інфекційних захворювань. Раптова смерть у дитинстві: основні причини, діагностика. Синдром раптової дитячої смерті. Раптова смерть за особливих обставин: на тлі травми, під час лікувальних процедур, занять спортом. Визначення танатогенезу в разі поєднання різних форм захворювань та травми: установлення основної причини смерті, її діагностика. Документація, яку складають під час судово-медичної експертизи (дослідження) трупів. Принципи постановки судово-медичного діагнозу й формування експертних висновків. Лікарське свідоцтво про смерть.

Тема 6 Поняття, структура, правила оформлення та юридичне значення: клінічного діагнозу, заключного клінічного діагнозу, патологоанатомічного діагнозу, судово-медичного діагнозу та лікарського свідоцтва про смерть

Поняття "діагноз". Основне захворювання (травма), ускладнення основного захворювання (травми), супутня патологія (супутні захворювання). Різниця між заключним і посмертним діагнозами. Правила складання клінічного та посмертного діагнозів. Вимоги, правила оформлення та юридичне значення лікарського свідоцтва по смерть.

Тема 7 Юридична регламентація сфери охорони здоров'я України

Медичне правознавство у системі вищої медичної освіти України. Медичне правознавство, як навчальна дисципліна. Державне регулювання охорони здоров'я й медичної діяльності як функція держави. Юридична регламентація охорони здоров'я в Україні. Правове регулювання суспільних відносин в галузі охорони здоров'я. Становлення та розвиток правового забезпечення охорони здоров'я у незалежній Україні з 1991 року і до сьогодні.

Тема 8 Медичні правовідносини: поняття, ознаки, склад

Правовідносини у сфері охорони здоров'я: поняття, ознаки склад. Класифікація медичних правовідносин. Фізичні та юридичні особи як суб'єкти правовідносин у сфері охорони здоров'я. Підстави виникнення та припинення медичних правовідносин.

Тема 9 Медичні правовідносини: об'єкти, суб'єкти, зміст

Об'єкти медичних правовідносин. Суб'єкти медичних правовідносин: поняття та особливості. Зміст медичних правовідносин.

Тема 10 Морально-етичні принципи лікарської діяльності

Поняття: «етика», «медична етика», «лікарська етика», «деонтологія», «медична деонтологія». Клятва Гіппократа, як Кодекс моральних норм поведінки лікаря. Суть Клятви лікаря України. Правові основи біоетики: медична етика й деонтологія у медичній практиці. Біоетичне право як наука. Біоетичні права й свободи людини. Морально-етичні принципи роботи лікаря. Сутність положень Клятви лікаря України.

Тема 11 Медична допомога та медична послуга

Поняття «медична допомога» її види. Правова природа медичної послуги. Поняття «медичне обслуговування». Платні та безоплатні медичні послуги. Правове регулювання надання стоматологічних послуг. Зобов'язання надання медичної допомоги. Загальнодоступність медичної допомоги. Правове забезпечення вакцинації населення. Народна медицина.

Тема 12 Правовий статус суб'єктів медичних правовідносин

Правові статуси: медичного працівника, студента вищого медичного навчального закладу, лікаря-інтерна, лікаря-спеціаліста, лікаря стоматолога. Правове регулювання трудової діяльності медичних працівників.

Тема 13 Загальна структура й класифікація прав людини у сфері охорони здоров'я

Поняття «пацієнт», «клієнт». Особисті немайнові права у галузі охорони здоров'я, що забезпечують існування фізичної особи. Поняття «правовий статус». Види правових статусів у сфері охорони здоров'я. Отримання медичної допомоги у контексті реалізації права на життя. Право людини на здоров'я й охорону здоров'я.

Тема 14 Права пацієнта Правові положення щодо штучного переривання вагітності. Евтаназія: правовий й моральний аспект. Право людини на здоров'я й охорону здоров'я; право людини на особисту недоторканість, свободу та гідність; право на інформовану згоду щодо медичного втручання; право на медичну допомогу. Правове оформлення медичного втручання й використання складних методів діагностики, лікування.
Тема 15 Лікарська таємниця. Медична інформація Право людини на інформацію щодо стану свого здоров'я; право на тайну щодо стану свого здоров'я. Лікарська таємниця. Медична таємниця. Медична інформація. Суб'єкти збереження та об'єкт лікарської таємниці. Правомірність розголошення лікарської таємниці.
Тема 16 Професійні права й обов'язки лікарів Положення закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я». Клятва лікаря України. Клятва Гіппократа. Професійні права й обов'язки лікарів. Види відповідальності лікарів за вчинені правопорушення у медичній діяльності. Методи правового захисту лікарів.
Тема 17 Правове регулювання медичних експерти Судово-медична експертиза. Медична експертиза та контроль якості надання медичної допомоги. Медико-соціальна експертиза втрати працездатності. Військово-лікарська експертиза. Судово-психіатрична експертиза.
Тема 18 Функції лікаря в проведенні слідчих дій та під час участі у комісійних судово-медичних експертизах Поняття «місце події», «огляд місця події», «огляд трупа на місці події». Основні функції спеціаліста у судовій медицині на місці події. Етапи огляду місця події та трупа на місці виявлення. Правила вилучення, пакування та направлення речових доказів до лабораторії. Правила проведення комісійних судово-медичних експертиз у разі дефектів надання медичної допомоги та участь лікарів у таких експертизах. Роль судово-медичної експертизи у визначенні прямого причинно-наслідкового зв'язку у разі дефектів медичної допомоги.
Тема 19 Ятрогенія та ятрогенна патологія Поняття та основні причини виникнення ятрогеній. Профілактика Ятрогеній. Класифікація ятрогеній. Місце ятрогеній та ятрогенної патології в МКХ–10.
Тема 20 Медико-правове значення ятрогенії Правова кваліфікація Ятрогенії. Класифікація ятрогеній та місце ятрогенної патології у структурі несприятливих результатів медичних втручань. Особливості проведення експертизи дефектів надання медичної допомоги.
Тема 21 Дефекти надання медичної допомоги Дефекти надання медичної допомоги. Класифікація дефектів надання медичної допомоги. Юридична оцінка несприятливих результатів надання медичної допомоги. Дефекти різних періодів лікування. Особливості дефектів профілактики, діагностики, лікування та реабілітації. Лікарська помилка. Нещасний випадок.

Тема 22 Юридична відповідальність у сфері охорони здоров'я Адміністративні проступки. Дисциплінарні проступки. Цивільно-майнові проступки. Адміністративна відповідальність. Дисциплінарна відповідальність. Цивільно-майнова відповідальність.
Тема 23 Кримінальна відповідальність за професійні злочини вчинені медичними працівниками Професійні злочини у медичній діяльності. Види професійних правопорушень у медичній сфері. Об'єкт і суб'єкт злочину. Специфічні ознаки кримінальної відповідальності. Ненадання допомоги хворому медичним працівником. Неналежне виконання професійних обов'язків медичним або фармацевтичним працівником. Порушення прав пацієнта.
Тема 24 Посадові злочини у сфері охорони здоров'я Поняття «посадовий злочин», «службова особа». Види службових злочинів. Зловживання владою чи службовим становищем. Перевищення влади або службових повноважень. Службове підроблення. Службова недбалість. Одержання хабара. Одержання незаконної винагороди.
Тема 25 Диференційний залік I-й етап Контрольне тестування. II-й етап Письмова відповідь на два теоретичні питання модуля.

5. Очікувані результати навчання навчальної дисципліни

Після успішного вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти зможе:

PH1	Правильно застосувати на практиці знання законів і нормативно-правових актів у медичній сфері.
PH2	Самостійно працювати із законодавством України та міжнародними стандартами у сфері охорони здоров'я.
PH3	Правильно застосовувати у практичній діяльності принципи лікарської етики та деонтології.
PH4	Вільно володіти та оперувати знаннями з прав людини у медичній сфері.
PH5	Правильно кваліфікувати наслідки професійної діяльності медичних працівників.
PH6	Приймати участь у роботі комісійних судово-медичних експертиз у разі дефектів надання медичної допомоги.
PH7	Диференціювати: лікарську помилку, нещасний випадок, професійний та посадовий злочини.

7. Роль освітнього компонента у формуванні соціальних навичок

Компетентності та соціальні навички, формування яких забезпечує навчальна дисципліна:

CH1	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
-----	---

CH2	Здатність вчитися, оволодівати сучасними знаннями та застосовувати їх у практичних ситуаціях.
CH3	Здатність приймати обґрунтовані рішення; працювати в команді; навички міжособистісної взаємодії.
CH4	Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.
CH5	Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
CH6	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини.

8. Види навчальних занять

Тема 1. Організаційно-процесуальні основи проведення судово-медичної експертизи в Україні. Предмет і завдання судової медицини та судово-медичної експертизи

Пр1 "Організаційно-процесуальні основи проведення судово-медичної експертизи в Україні. Предмет і завдання судової медицини та судово-медичної експертизи" (денна)

Предмет і завдання судової медицини та судово-медичної експертизи. Судова медицина, її зміст та завдання. Значення судової медицини у системі вищої медичної освіти в Україні. Становлення судової медицини та судово-медичної експертизи в Україні. Етапи розвитку судової медицини, особливості сучасного етапу. Внесок визначних судових медиків. Вивчення теми 1 передбачає: роботу з теоретичним матеріалом у вигляді презентації, нормативних документів під керівництвом викладача; усного опитування в навчальній аудиторії; роботу з тестами у MIX learning та в комп'ютерному класі за допомогою програми Assisten2. Самостійна підготовка студента до практичного заняття передбачає: використання методичних матеріалів викладених на навчальній платформі MIX learning СумДУ, основної та допоміжної літератури, інтернет ресурсів, стисле конспектування теми, консультування з викладачем за допомогою електронної пошти, MIX платформи, Viber, Telegram, Zoom, Google meet.

Тема 2. Основні задачі судово-медичної експертизи у сфері охорони здоров'я України та у медичній діяльності. Права, обов'язки та види відповідальності судово-медичних експертів

Пр2 "Основні задачі судово-медичної експертизи у сфері охорони здоров'я України та у медичній діяльності. Права, обов'язки та види відповідальності судово-медичних експертів" (денна)

Судово-медична експертиза, її роль у роботі правоохоронних органів й охорони здоров'я України. Судово-медична експертиза як один із різновидів судових експертиз та доказів у судовому процесі. Нормативно-правові акти, що регламентують проведення судово-медичних експертиз. Вивчення теми 2 передбачає: роботу з теоретичним матеріалом у вигляді презентації, нормативних документів під керівництвом викладача; усного опитування в навчальній аудиторії; роботу з тестами у MIX learning та в комп'ютерному класі за допомогою програми Assisten2. Самостійна підготовка студента до практичного заняття передбачає: використання методичних матеріалів викладених на навчальній платформі MIX learning СумДУ, основної та допоміжної літератури, інтернет ресурсів, стисле конспектування теми, консультування з викладачем за допомогою електронної пошти, MIX платформи, Viber, Telegram, Zoom, Google meet.

Тема 3. Приводи і правила проведення судово-медичної експертизи живих осіб. Обо'язки і відповідальність лікаря у разі необхідності проведення експертизи живої особи

Пр3 "Приводи і правила проведення судово-медичної експертизи живих осіб. Обо'язки і відповідальність лікаря у разі необхідності проведення експертизи живої особи" (денна)

Приводи і правила проведення судово-медичної експертизи живих осіб у разі визначення: тяжкості тілесних ушкоджень, стану алкогольного та наркотичного сп'яніння, статі, статевих станів і статевих злочинів. Обо'язки і відповідальність лікаря у разі необхідності проведення експертизи живої особи. Вивчення теми 3 передбачає: роботу з теоретичним матеріалом у вигляді презентації, нормативних документів, судово-медичних висновків під керівництвом викладача; усного опитування в навчальній аудиторії; роботу з викладачем у навчальній аудиторії із використанням відео, фотоматеріалів і презентації; розв'язування ситуативних задач; роботу з тестами у MIX learning та в комп'ютерному класі за допомогою програми Assisten2. Самостійна підготовка студента до практичного заняття передбачає: використання методичних матеріалів викладених на навчальній платформі MIX learning СумДУ, основної та допоміжної літератури, інтернет ресурсів, стисле конспектування теми, консультування з викладачем за допомогою електронної пошти, MIX платформи, Viber, Telegram, Zoom, Google meet.

Тема 4. Особливості призначення та проведення комісійної судово-медичної експертизи

Пр4 "Особливості призначення та проведення комісійної судово-медичної експертизи" (денна)

Положення Наказу №6 МОЗ України з приводу проведення комісійної судово-медичної експертизи. Правила та умови проведення комісійної судово-медичної експертизи. Види відповідальності судового експерта у разі злісного ухиляння від виконання обов'язків експерта, за введення в оману суду та правоохоронних органів, за давання завідомо неправдивих висновків. Поняття «дефект надання медичної допомоги». Причини виникнення дефектів надання медичної допомоги. Поняття: «шкода здоров'ю пацієнта», «неминуча шкода», «імовірна шкода», «випадкова шкода». Етапи і алгоритм послідовних дій під час проведення комісійної судово-медичної експертизи. Вивчення теми 4 передбачає: роботу з теоретичним матеріалом у вигляді презентації, нормативних документів, судово-медичних висновків під керівництвом викладача; усного опитування в навчальній аудиторії; роботу з викладачем у навчальній аудиторії із використанням відео, фотоматеріалів і презентації; розв'язування ситуативних задач; роботу з тестами у MIX learning та в комп'ютерному класі за допомогою програми Assisten2. Самостійна підготовка студента до практичного заняття передбачає: використання методичних матеріалів викладених на навчальній платформі MIX learning СумДУ, основної та допоміжної літератури, інтернет ресурсів, стисле конспектування теми, консультування з викладачем за допомогою електронної пошти, MIX платформи, Viber, Telegram, Zoom, Google meet.

Тема 5. Особливості судово-медичної експертизи раптової смерті від захворювань різних органів і систем органів

Пр5 "Особливості судово-медичної експертизи раптової смерті від захворювань різних органів і систем органів. Демонстрація розтину трупа." (денна)

Поняття про наглу смерть та фактори її ризику. Діагностика наглої смерті в разі захворювань серцево-судинної системи, органів дихання, травлення, сечостатевої й центральної нервової систем. Діагностика наглої смерті під час вагітності, пологів, від інфекційних захворювань. Раптова смерть у дитинстві: основні причини, діагностика. Визначення танатогенезу в разі поєднання різних форм захворювань та травми: установлення основної причини смерті, її діагностика. Документація, яку складають під час судово-медичної експертизи (дослідження) трупів. Принципи постановки судово-медичного діагнозу й формування експертних висновків. Вивчення теми 5 передбачає: демонстрацію методики розтину трупа у секційній залі патологоанатомічного відділення обласної лікарні (вул. Привокзальна, 31, морг Сумської обласної лікарні) у реальному часі, складання протоколу розтину та стислих висновків; за відсутності трупа передбачена робота з викладачем у навчальній аудиторії із використанням відео-, фото матеріалів і презентації; розв'язування ситуаційних задач; роботу з тестами у MIX learning та в комп'ютерному класі за допомогою програми Assisten2. Самостійна підготовка студента до практичного заняття передбачає: використання методичних матеріалів викладених на навчальній платформі MIX learning СумДУ, інтернет ресурсів, стисле конспектування теми, консультування з викладачем за допомогою електронної пошти, MIX платформи, Viber, Telegram, Zoom, Google meet.

Тема 6. Поняття, структура, правила оформлення та юридичне значення: клінічного діагнозу, заключного клінічного діагнозу, патологоанатомічного діагнозу, судово-медичного діагнозу та лікарського свідоцтва про смерть

Пр6 "Поняття, структура, правила оформлення та юридичне значення: клінічного діагнозу, заключного клінічного діагнозу, патологоанатомічного діагнозу, судово-медичного діагнозу та лікарського свідоцтва про смерть" (денна)

Поняття "діагноз". Основне захворювання (травма), ускладнення основного захворювання (травми), супутня патологія (супутні захворювання). Різниця між заключним і посмертним діагнозами. Правила складання клінічного та посмертного діагнозів. Вимоги, правила оформлення та юридичне значення лікарського свідоцтва по смерть. Вивчення теми 6 передбачає: роботу з теоретичним матеріалом у вигляді презентації, нормативних документів, судово-медичних висновків під керівництвом викладача; усного опитування в навчальній аудиторії; роботу з викладачем у навчальній аудиторії із використанням відео, фотоматеріалів і презентації; розв'язування ситуаційних задач; роботу з тестами у MIX learning та в комп'ютерному класі за допомогою програми Assisten2. Самостійна підготовка студента до практичного заняття передбачає: використання методичних матеріалів викладених на навчальній платформі MIX learning СумДУ, основної та допоміжної літератури, інтернет ресурсів, стисле конспектування теми, консультування з викладачем за допомогою електронної пошти, MIX платформи, Viber, Telegram, Zoom, Google meet.

Тема 7. Юридична регламентація сфери охорони здоров'я України

Пр7 "Юридична регламентація сфери охорони здоров'я України" (денна)

Медичне правознавство у системі вищої медичної освіти України. Медичне правознавство, як навчальна дисципліна. Державне регулювання охорони здоров'я й медичної діяльності як функція держави. Юридична регламентація охорони здоров'я в Україні. Правове регулювання суспільних відносин в галузі охорони здоров'я. Становлення та розвиток правового забезпечення охорони здоров'я у незалежній Україні з 1991 року і до сьогодні. Вивчення теми 7 передбачає: роботу з теоретичним матеріалом у вигляді презентації, нормативних документів під керівництвом викладача; усного опитування в навчальній аудиторії; роботу з тестами у MIX learning та в комп'ютерному класі за допомогою програми Assisten2. Самостійна підготовка студента до практичного заняття передбачає: використання методичних матеріалів викладених на навчальній платформі MIX learning СумДУ, основної та допоміжної літератури, інтернет ресурсів, стисле конспектування теми, консультування з викладачем за допомогою електронної пошти, MIX платформи, Viber, Telegram, Zoom, Google meet.

Тема 8. Медичні правовідносини: поняття, ознаки, склад

Пр8 "Медичні правовідносини: поняття, ознаки, склад." (денна)

Правовідносини у сфері охорони здоров'я: поняття, ознаки склад. Класифікація медичних правовідносин. Фізичні та юридичні особи як суб'єкти правовідносин у сфері охорони здоров'я. Підстави виникнення та припинення медичних правовідносин. Вивчення теми 8 передбачає: роботу з теоретичним матеріалом у вигляді презентації, нормативних документів під керівництвом викладача; усного опитування в навчальній аудиторії; роботу з тестами у MIX learning та в комп'ютерному класі за допомогою програми Assisten2. Самостійна підготовка студента до практичного заняття передбачає: використання методичних матеріалів викладених на навчальній платформі MIX learning СумДУ, основної та допоміжної літератури, інтернет ресурсів, стисле конспектування теми, консультування з викладачем за допомогою електронної пошти, MIX платформи, Viber, Telegram, Zoom, Google meet.

Тема 9. Медичні правовідносини: об'єкти, суб'єкти, зміст

Пр9 "Медичні правовідносини: об'єкти, суб'єкти, зміст" (денна)

Об'єкти медичних правовідносин. Суб'єкти медичних правовідносин: поняття та особливості. Зміст медичних правовідносин. Вивчення теми 9 передбачає: роботу з теоретичним матеріалом у вигляді презентації, нормативних документів під керівництвом викладача; усного опитування в навчальній аудиторії; роботу з тестами у MIX learning та в комп'ютерному класі за допомогою програми Assisten2. Самостійна підготовка студента до практичного заняття передбачає: використання методичних матеріалів викладених на навчальній платформі MIX learning СумДУ, основної та допоміжної літератури, інтернет ресурсів, стисле конспектування теми, консультування з викладачем за допомогою електронної пошти, MIX платформи, Viber, Telegram, Zoom, Google meet.

Тема 10. Морально-етичні принципи лікарської діяльності

Пр10 "Морально-етичні принципи лікарської діяльності" (денна)

Поняття: «етика», «медична етика», «лікарська етика», «деонтологія», «медична деонтологія». Клятва Гіппократа, як Кодекс моральних норм поведінки лікаря. Суть Клятви лікаря України. Правові основи біоетики: медична етика й деонтологія у медичній практиці. Біоетичне право як наука. Біоетичні права й свободи людини. Морально-етичні принципи роботи лікаря. Сутність положень Клятви лікаря України. Вивчення теми 10 передбачає: роботу з теоретичним матеріалом у вигляді презентації, нормативних документів під керівництвом викладача; усного опитування в навчальній аудиторії; роботу з тестами у MIX learning та в комп'ютерному класі за допомогою програми Assisten2. Самостійна підготовка студента до практичного заняття передбачає: використання методичних матеріалів викладених на навчальній платформі MIX learning СумДУ, основної та допоміжної літератури, інтернет ресурсів, стисле конспектування теми, консультування з викладачем за допомогою електронної пошти, MIX платформи, Viber, Telegram, Zoom, Google meet.

Тема 11. Медична допомога та медична послуга

Пр11 "Медична допомога та медична послуга" (денна)

Поняття «медична допомога» її види. Правова природа медичної послуги. Поняття «медичне обслуговування». Платні та безоплатні медичні послуги. Правове регулювання надання стоматологічних послуг. Зобов'язання надання медичної допомоги. Загальнодоступність медичної допомоги. Правове забезпечення вакцинації населення. Народна медицина. Вивчення теми 11 передбачає: роботу з теоретичним матеріалом у вигляді презентації, нормативних документів під керівництвом викладача; усного опитування в навчальній аудиторії; роботу з тестами у MIX learning та в комп'ютерному класі за допомогою програми Assisten2. Самостійна підготовка студента до практичного заняття передбачає: використання методичних матеріалів викладених на навчальній платформі MIX learning СумДУ, основної та допоміжної літератури, інтернет ресурсів, стисле конспектування теми, консультування з викладачем за допомогою електронної пошти, MIX платформи, Viber, Telegram, Zoom, Google meet.

Тема 12. Правовий статус суб'єктів медичних правовідносин

Пр12 "Правовий статус суб'єктів медичних правовідносин" (денна)

Правові статуси: медичного працівника, студента вищого медичного навчального закладу, лікаря-інтерна, лікаря-спеціаліста, лікаря стоматолога. Правове регулювання трудової діяльності медичних працівників. Вивчення теми 12 передбачає: роботу з теоретичним матеріалом у вигляді презентації, нормативних документів під керівництвом викладача; усного опитування в навчальній аудиторії; роботу з тестами у MIX learning та в комп'ютерному класі за допомогою програми Assisten2. Самостійна підготовка студента до практичного заняття передбачає: використання методичних матеріалів викладених на навчальній платформі MIX learning СумДУ, основної та допоміжної літератури, інтернет ресурсів, стисле конспектування теми, консультування з викладачем за допомогою електронної пошти, MIX платформи, Viber, Telegram, Zoom, Google meet.

Тема 13. Загальна структура й класифікація прав людини у сфері охорони здоров'я

Пр13 "Загальна структура й класифікація прав людини у сфері охорони здоров'я" (денна)

Поняття «пацієнт», «клієнт». Особисті немайнові права у галузі охорони здоров'я, що забезпечують існування фізичної особи. Поняття «правовий статус». Види правових статусів у сфері охорони здоров'я. Отримання медичної допомоги у контексті реалізації права на життя. Право людини на здоров'я й охорону здоров'я. Вивчення теми 13 передбачає: роботу з теоретичним матеріалом у вигляді презентації, нормативних документів під керівництвом викладача; усного опитування в навчальній аудиторії; роботу з тестами у MIX learning та в комп'ютерному класі за допомогою програми Assisten2. Самостійна підготовка студента до практичного заняття передбачає: використання методичних матеріалів викладених на навчальній платформі MIX learning СумДУ, основної та допоміжної літератури, інтернет ресурсів, стисле конспектування теми, консультування з викладачем за допомогою електронної пошти, MIX платформи, Viber, Telegram, Zoom, Google meet.

Тема 14. Права пацієнта

Пр14 "Права пацієнта" (денна)

Правові положення щодо штучного переривання вагітності. Евтаназія: правовий й моральний аспект. Право людини на здоров'я й охорону здоров'я; право людини на особисту недоторканість, свободу та гідність; право на інформовану згоду щодо медичного втручання; право на медичну допомогу. Правове оформлення медичного втручання й використання складних методів діагностики, лікування. Вивчення теми 14 передбачає: роботу з теоретичним матеріалом у вигляді презентації, нормативних документів під керівництвом викладача; усного опитування в навчальній аудиторії; роботу з тестами у MIX learning та в комп'ютерному класі за допомогою програми Assisten2. Самостійна підготовка студента до практичного заняття передбачає: використання методичних матеріалів викладених на навчальній платформі MIX learning СумДУ, основної та допоміжної літератури, інтернет ресурсів, стисле конспектування теми, консультування з викладачем за допомогою електронної пошти, MIX платформи, Viber, Telegram, Zoom, Google meet.

Тема 15. Лікарська таємниця. Медична інформація

Пр15 "Лікарська таємниця. Медична інформація" (денна)

Право людини на інформацію щодо стану свого здоров'я; право на тайну щодо стану свого здоров'я. Лікарська таємниця. Медична таємниця. Медична інформація. Суб'єкти збереження та об'єкт лікарської таємниці. Правомірність розголошення лікарської таємниці. Вивчення теми 15 передбачає: роботу з теоретичним матеріалом у вигляді презентації, нормативних документів під керівництвом викладача; усного опитування в навчальній аудиторії; роботу з тестами у MIX learning та в комп'ютерному класі за допомогою програми Assisten2. Самостійна підготовка студента до практичного заняття передбачає: використання методичних матеріалів викладених на навчальній платформі MIX learning СумДУ, основної та допоміжної літератури, інтернет ресурсів, стисле конспектування теми, консультування з викладачем за допомогою електронної пошти, MIX платформи, Viber, Telegram, Zoom, Google meet.

Тема 16. Професійні права й обов'язки лікарів

Пр16 "Професійні права й обов'язки лікарів" (денна)

Положення закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я». Клятва лікаря України. Клятва Гіппократа. Професійні права й обов'язки лікарів. Види відповідальності лікарів за вчинені правопорушення у медичній діяльності. Методи правового захисту лікарів. Вивчення теми 16 передбачає: роботу з теоретичним матеріалом у вигляді презентації, нормативних документів під керівництвом викладача; усного опитування в навчальній аудиторії; роботу з тестами у MIX learning та в комп'ютерному класі за допомогою програми Assisten2. Самостійна підготовка студента до практичного заняття передбачає: використання методичних матеріалів викладених на навчальній платформі MIX learning СумДУ, основної та допоміжної літератури, інтернет ресурсів, стисле конспектування теми, консультування з викладачем за допомогою електронної пошти, MIX платформи, Viber, Telegram, Zoom, Google meet.

Тема 17. Правове регулювання медичних експерти

Пр17 "Правове регулювання медичних експертиз" (денна)

Судово-медична експертиза. Медична експертиза та контроль якості надання медичної допомоги. Медико-соціальна експертиза втрати працездатності. Військово-лікарська експертиза. Судово-психіатрична експертиза. Вивчення теми 17 передбачає: роботу з теоретичним матеріалом у вигляді презентації, нормативних документів під керівництвом викладача; усного опитування в навчальній аудиторії; роботу з тестами у MIX learning та в комп'ютерному класі за допомогою програми Assisten2. Самостійна підготовка студента до практичного заняття передбачає: використання методичних матеріалів викладених на навчальній платформі MIX learning СумДУ, основної та допоміжної літератури, інтернет ресурсів, стисле конспектування теми, консультування з викладачем за допомогою електронної пошти, MIX платформи, Viber, Telegram, Zoom, Google meet.

Тема 18. Функції лікаря в проведенні слідчих дій та під час участі у комісійних судово-медичних експертизах

Пр18 "Функції лікаря в проведенні слідчих дій та під час участі у комісійних судово-медичних експертизах" (денна)

Поняття «місце події», «огляд місця події», «огляд трупа на місці події». Основні функції спеціаліста у судовій медицині на місці події. Етапи огляду місця події та трупа на місці виявлення. Правила вилучення, пакування та направлення речових доказів до лабораторії. Правила проведення комісійних судово-медичних експертиз у разі дефектів надання медичної допомоги та участь лікарів у таких експертизах. Роль судово-медичної експертизи у визначенні прямого причинно-наслідкового зв'язку у разі дефектів медичної допомоги. Вивчення теми 18 передбачає: роботу з теоретичним матеріалом у вигляді презентації, нормативних документів під керівництвом викладача; усного опитування в навчальній аудиторії; роботу з тестами у MIX learning та в комп'ютерному класі за допомогою програми Assisten2. Самостійна підготовка студента до практичного заняття передбачає: використання методичних матеріалів викладених на навчальній платформі MIX learning СумДУ, основної та допоміжної літератури, інтернет ресурсів, стисле конспектування теми, консультування з викладачем за допомогою електронної пошти, MIX платформи, Viber, Telegram, Zoom, Google meet.

Тема 19. Ятрогенія та ятрогенна патологія

Пр19 "Ятрогенія та ятрогенна патологія" (денна)

Поняття та основні причини виникнення ятрогеній. Профілактика Ятрогеній. Класифікація ятрогеній. Місце ятрогеній та ятрогенної патології в МКХ–10. Вивчення теми 19 передбачає: роботу з теоретичним матеріалом у вигляді презентації, нормативних документів під керівництвом викладача; усного опитування в навчальній аудиторії; роботу з тестами у MIX learning та в комп'ютерному класі за допомогою програми Assisten2. Самостійна підготовка студента до практичного заняття передбачає: використання методичних матеріалів викладених на навчальній платформі MIX learning СумДУ, основної та допоміжної літератури, інтернет ресурсів, стисле конспектування теми, консультування з викладачем за допомогою електронної пошти, MIX платформи, Viber, Telegram, Zoom, Google meet.

Тема 20. Медико-правове значення ятрогенії

Пр20 "Медико-правове значення ятрогенії" (денна)

Правова кваліфікація Ятрогенії. Класифікація ятрогеній та місце ятрогенної патології у структурі несприятливих результатів медичних втручань. Особливості проведення експертизи дефектів надання медичної допомоги. Вивчення теми 20 передбачає: роботу з теоретичним матеріалом у вигляді презентації, нормативних документів під керівництвом викладача; усного опитування в навчальній аудиторії; роботу з тестами у MIX learning та в комп'ютерному класі за допомогою програми Assisten2. Самостійна підготовка студента до практичного заняття передбачає: використання методичних матеріалів викладених на навчальній платформі MIX learning СумДУ, основної та допоміжної літератури, інтернет ресурсів, стисле конспектування теми, консультування з викладачем за допомогою електронної пошти, MIX платформи, Viber, Telegram, Zoom, Google meet.

Тема 21. Дефекти надання медичної допомоги

Пр21 "Дефекти надання медичної допомоги" (денна)

Дефекти надання медичної допомоги. Класифікація дефектів надання медичної допомоги. Юридична оцінка несприятливих результатів надання медичної допомоги. Дефекти різних періодів лікування. Особливості дефектів профілактики, діагностики, лікування та реабілітації. Лікарська помилка. Нещасний випадок. Вивчення теми 21 передбачає: роботу з теоретичним матеріалом у вигляді презентації, нормативних документів під керівництвом викладача; усного опитування в навчальній аудиторії; роботу з тестами у MIX learning та в комп'ютерному класі за допомогою програми Assisten2. Самостійна підготовка студента до практичного заняття передбачає: використання методичних матеріалів викладених на навчальній платформі MIX learning СумДУ, основної та допоміжної літератури, інтернет ресурсів, стисле конспектування теми, консультування з викладачем за допомогою електронної пошти, MIX платформи, Viber, Telegram, Zoom, Google meet.

Тема 22. Юридична відповідальність у сфері охорони здоров'я

Пр22 "Юридична відповідальність у сфері охорони здоров'я" (денна)

Адміністративні проступки. Дисциплінарні проступки. Цивільно-майнові проступки. Адміністративна відповідальність. Дисциплінарна відповідальність. Цивільно-майнова відповідальність. Вивчення теми 22 передбачає: роботу з теоретичним матеріалом у вигляді презентації, нормативних документів під керівництвом викладача; усного опитування в навчальній аудиторії; роботу з тестами у MIX learning та в комп'ютерному класі за допомогою програми Assisten2. Самостійна підготовка студента до практичного заняття передбачає: використання методичних матеріалів викладених на навчальній платформі MIX learning СумДУ, основної та допоміжної літератури, інтернет ресурсів, стисле конспектування теми, консультування з викладачем за допомогою електронної пошти, MIX платформи, Viber, Telegram, Zoom, Google meet.

Тема 23. Кримінальна відповідальність за професійні злочини вчинені медичними працівниками

Пр23 "Кримінальна відповідальність за професійні злочини вчинені медичними працівниками" (денна)

Професійні злочини у медичній діяльності. Види професійних правопорушень у медичній сфері. Об'єкт і суб'єкт злочину. Специфічні ознаки кримінальної відповідальності. Ненадання допомоги хворому медичним працівником. Неналежне виконання професійних обов'язків медичним або фармацевтичним працівником. Порушення прав пацієнта. Вивчення теми 23 передбачає: роботу з теоретичним матеріалом у вигляді презентації, нормативних документів під керівництвом викладача; усного опитування в навчальній аудиторії; роботу з тестами у MIX learning та в комп'ютерному класі за допомогою програми Assisten2. Самостійна підготовка студента до практичного заняття передбачає: використання методичних матеріалів викладених на навчальній платформі MIX learning СумДУ, основної та допоміжної літератури, інтернет ресурсів, стисле конспектування теми, консультування з викладачем за допомогою електронної пошти, MIX платформи, Viber, Telegram, Zoom, Google meet.

Тема 24. Посадові злочини у сфері охорони здоров'я

Пр24 "Посадові злочини у сфері охорони здоров'я" (денна)

Поняття «посадовий злочин», «службова особа». Види службових злочинів. Зловживання владою чи службовим становищем. Перевищення влади або службових повноважень. Службове підроблення. Службова недбалість. Одержання хабара. Одержання незаконної винагороди. Вивчення теми 24 передбачає: роботу з теоретичним матеріалом у вигляді презентації, нормативних документів під керівництвом викладача; усного опитування в навчальній аудиторії; роботу з тестами у MIX learning та в комп'ютерному класі за допомогою програми Assisten2. Самостійна підготовка студента до практичного заняття передбачає: використання методичних матеріалів викладених на навчальній платформі MIX learning СумДУ, основної та допоміжної літератури, інтернет ресурсів, стисле конспектування теми, консультування з викладачем за допомогою електронної пошти, MIX платформи, Viber, Telegram, Zoom, Google meet.

Тема 25. Диференційний залік

Пр25 "Диференційний залік" (денна)

I-й етап: контрольне тестування; II-й етап: письмова відповідь на два теоретичні питання модуля. Робота в навчальних аудиторіях під контролем викладача: тестування у MIX learning СумДУ або у комп'ютерному класі за допомогою програми Assistent2, письмова відповідь на 2-а теоретичні запитання. Самостійна робота студента (підготовка до модуля) передбачає: опрацювання основної та допоміжної літератури, стисле конспектування, робота з матеріалами викладеними на MIX платформі СумДУ, консультування з викладачем за допомогою: електронної пошти, MIX платформи, Viber, Telegram, Zoom, Google meet, очно в навчальній аудиторії.

9. Стратегія викладання та навчання

9.1 Методи викладання та навчання

Дисципліна передбачає навчання через:

MН1	Електронне навчання
MН2	Практикоорієнтоване навчання
MН3	Кейс-орієнтоване навчання
MН4	Командно-орієнтоване навчання (TBL)
MН5	Самостійне навчання

Презентація матеріалу на платформі MIX learning СумДУ надає знання щодо основних положень у сфері судової медицини і медичного права з різних наукових точок зору. Тестування, творчі завдання з самоперевіркою, консультації з викладачем за допомогою електронної пошти, MIX платформи, Viber, Zoom, Google meet є основою для самостійного навчання здобувачів вищої освіти (PH1–PH9). Заняття включають: усне опитування матеріалу, розбір кейсів, ситуаційних завдань, що надає можливість застосовувати теорію на практичних прикладах (PH2–PH9). Практико-орієнтоване навчання: участь студентів у розтинних померлих в реальному часі, участь в оглядах умовного місця події, застосування положень щодо захисту та охорони прав пацієнтів та лікарів, застосування правових позицій судово-медичної експертизи у сфері судових доказів у захисті основних прав і свобод суб'єктів медичного права (PH2–PH9). Командно-орієнтоване навчання, рольові ігри, навчальні дискусії розвивають здатність до відповідальності (PH2–PH6).

Під час підготовки до практичних занять і за результатами практико-орієнтованого навчання студенти розвиватимуть навички самостійного навчання, швидкого критичного читання, синтезу та аналітичного мислення. Здатність спілкуватися офіційною професійною мовою лікарів, що забезпечує можливість як усного, так і письмового їх застосування, у тому числі у професійній сфері. Здатність створювати та оформлювати різні види медичних документів у відповідності до правових, мовних і технічних норм документотворення та правил документообігу. Здатність збирати інформацію з різних джерел та її критично аналізувати. Здатності до колективної роботи, самовизначення, рішучості у прийнятті рішень та готовності до відповідальності.

9.2 Види навчальної діяльності

НД1	Підготовка до практичних занять
-----	---------------------------------

НД2	Електронне навчання у системах (перелік конкретизується викладачем, наприклад, Google Classroom, Zoom та у форматі Youtube-каналу)
НД3	Робота з підручниками та релевантними інформаційними джерелами
НД4	Розв'язування ситуаційних задач
НД5	Аналіз та обговорення кейсів (навчальних/практичних/науково-дослідних)
НД6	Тестування у MIX learning СумДУ
НД7	Підготовка до підсумкового контролю
НД8	Навчальні розтини

10. Методи та критерії оцінювання

10.1. Критерії оцінювання

Визначення	Чотирибальна національна шкала оцінювання	Рейтингова бальна шкала оцінювання
Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	5 (відмінно)	$170 \leq RD \leq 200$
Вище середнього рівня з кількома помилками	4 (добре)	$164 \leq RD < 169$
В загальному правильна робота з певною кількістю помилок	4 (добре)	$140 \leq RD < 163$
Непогано, але зі значною кількістю недоліків	3 (задовільно)	$127 \leq RD < 139$
Виконання задовольняє мінімальні критерії	3 (задовільно)	$120 \leq RD < 126$
Можливе повторне складання	2 (незадовільно)	$70 \leq RD < 119$
Необхідний повторний курс з навчальної дисципліни	2 (незадовільно)	$0 \leq RD < 69$

10.2 Методи поточного формативного оцінювання

	Характеристика	Дедлайн, тижні	Зворотний зв'язок
МФО1 Взаємооцінювання (peer assessment)	Партнерська взаємодія, спрямована на покращення результатів навчальної діяльності за рахунок порівняння власного поточного рівня успішності із попередніми показниками. Забезпечує можливість аналізу власної освітньої діяльності.	Протягом усього періоду вивчення дисципліни	Корегування спільно зі здобувачами підходів до навчання з урахуванням результатів оцінювання

МФО2 Консультування викладача під час складання судово-медичного діагнозу, протоколу розтину трупа, експертних висновків.	Складання діагнозу, експертних висновків передбачає демонстрацію вміння працювати із результатами комісійної судово-медичної експертизи, закріплення практичних навичок із методики оформлення висновків, оцінювання та аналізу медичної документації, складання діагнозу з елементами диференційної діагностики, встановлення тяжкості травми. Робота усна або письмова, коли студент надає відповіді на питання про результати дослідження, причини механізму травми; причини дефектів надання медичної допомоги.	Протягом усього періоду вивчення дисципліни	Консультування викладача під час написання діагнозу, протоколу розтину, експертних висновків з усними коментарями. Здобувач отримує оцінку за діагноз, протокол, висновки (5 балів максимум).
МФО3 Тести (автоматизовані тести) для контролю навчальних досягнень здобувачів	Метод ефективної перевірки рівня засвоєння знань, умінь і навичок із навчальної дисципліни. Тестування дозволяє перевірити результати навчання впродовж вивчення дисципліни.	Протягом усього періоду вивчення дисципліни.	MIX learning СумДУ та за допомогою програми Assistent2. Максимальна кількість балів за тестування – 10 балів за умови отримання від 100% до 90% правильних відповідей. Мінімальний бал успішного складання тестів – 6 балів (60% правильних відповідей).

МФО4 Підсумкове тестування	Метод ефективної перевірки рівня засвоєння знань, умінь і навичок із навчальної дисципліни. Тестування дозволяє перевірити результати навчання по завершенню вивчення дисципліни.	На останньому занятті.	MIX learning СумДУ та за допомогою програми Assistent2. Максимальна кількість балів за тестування – 10 балів за умови отримання від 100% до 90% правильних відповідей. Мінімальний бал успішного складання тестів – 6 балів (60% правильних відповідей).
МФО5 Настанови викладача в процесі виконання практичних завдань	У настановах розкриваються методи педагогічного контролю за професійною діяльністю здобувачів. Ефективність визначається дотриманням усіх етапів виконання практичних завдань. Результативністю сформованості необхідних практичних умінь і навичок залежить від рівня сформованості практичної компетентності.	Протягом усього періоду вивчення дисципліни.	Консультування студентів в роботі під час демонстрації розтину або дослідження живої особи, пряме та непряме спостереження за роботою, активністю здобувачів із подальшим визначення рівня базової теоретичної та практичної підготовки.
МФО6 Опитування та усні коментарі викладача за його результатами	Надає можливість виявити стан набутого студентами досвіду навчальної діяльності відповідно до поставлених цілей, з'ясувати передумови стану сформованості отриманих результатів, причини виникнення утруднень, скоригувати процес навчання, відстежити динаміку формування результатів навчання та спрогнозувати їх розвиток.	Протягом усього періоду вивчення дисципліни.	За отриманими даними про результати навчання, на основі їх аналізу пропонується визначати оцінку як показник досягнень навчальної діяльності здобувачів.

МФО7 Розв'язування кейсів	Кейс-метод дозволяє розкрити та сформулювати необхідні для подальшої трудової діяльності якості та здібності студентів-медиків, формує логічне мислення, аналітичні здібності, самостійність у прийнятті рішення, комунікативність, навички роботи з достатньо великим об'ємом інформації.	Протягом усього періоду вивчення дисципліни.	Оцінка здібності студента до клінічного та логічного мислення, обґрунтування своїх рішень, чітко висловлювати свої думки, визначення рівня теоретичної підготовки, що відображається у відповідній оцінці.
------------------------------	--	--	--

10.3 Методи підсумкового сумативного оцінювання

	Характеристика	Дедлайн, тижні	Зворотний зв'язок
МСО1 Підсумкове тестування	Метод ефективної перевірки рівня засвоєння знань, умінь і навичок із навчальної дисципліни. Тестування дозволяє перевірити результати навчання по завершенню вивчення дисципліни.	На останньому занятті.	I-й етап диференційного модульного контролю. Максимальна кількість балів за тестування – 10 балів за умови отримання від 100% до 90% правильних відповідей. Мінімальний бал успішного складання тестів – 6 балів (60% правильних відповідей).
МСО2 Оцінювання письмових робіт диференційного модульного контролю	Визначається заключний рівень теоретичної підготовки здобувачів.	На останньому занятті.	II-й етап диференційного модульного контролю. Максимальна оцінка «5» за кожне питання.

МСО3 Вирішення кейсу, ситуаційного завдання	Визначається вміння студента аналізувати отриману інформацію, синтезувати та генерувати ідеї щодо вирішення поставленої проблеми на підставі наявних теоретичних знань та практичних умінь.	Протягом усього періоду вивчення дисципліни.	Проводиться на відповідних заняттях результат виконання НД впливає на комплексну оцінку за практичне заняття.
МСО4 Виконання групового практичного завдання	Метод дозволяє залучити всіх учасників до процесу обговорення та обґрунтування власної думки шляхом багатосторонньої комунікації, розвинути вміння вести професійну дискусію, виховати повагу до колег та здатність до генерації альтернативних ідей і пропозицій.	Протягом усього періоду вивчення дисципліни.	Проводиться на відповідних заняттях результат виконання НД впливає на комплексну оцінку за практичне заняття.
МСО5 Оцінювання рівня теоретичної підготовки	Визначається рівень теоретичної підготовки здобувачів.	Протягом усього періоду вивчення дисципліни.	Проводиться на кожному занятті результат виконання НД впливає на комплексну оцінку за практичне заняття.
МСО6 Усне опитування	Формує навички самостійної діяльності в студентів, спонукає до прагнення пошукового пізнання. Стимулює студентів до роботи з необхідною літературою, переводить процес навчання з рівня пасивного поглинання інформації на рівень активного її перетворення.	Протягом усього періоду вивчення дисципліни.	Проводиться на кожному занятті результат виконання НД впливає на комплексну оцінку за практичне заняття.

МСО7 Підсумковий контроль: диференційний залік	Метод ефективної перевірки рівня засвоєння знань, умінь і навичок із навчальної дисципліни. Тестування дозволяє перевірити результати навчання по завершенню вивчення дисципліни. Визначається заключний рівень теоретичної підготовки здобувачів.	На останньому занятті.	I - й етап диференційного модульного контролю. Максимальна кількість балів за тестування – 10 балів за умови отримання від 100% до 90%. II - й етап диференційного модульного контролю. Максимальна оцінка «5» за кожне питання.
--	--	------------------------	--

Контрольні заходи:

	Максимальна кількість балів	Можливість перескладання з метою підвищення оцінки
Семестр викладання	200 балів	
МСО1. Підсумкове тестування	10	
Для очної форми навчання тестування проводиться у комп'ютерному класі програма Assisten2. Для змішаної форми навчання передбачене тестування на навчальній платформі СумДУ MIX learning.	10	Ні
МСО2. Оцінювання письмових робіт диференційного модульного контролю	70	
Для очної форми навчання: студенти дають письмові відповіді на два теоретичні питання модуля під контролем викладача в навчальній аудиторії. Для змішаної форми навчання передбачена робота в Zoom програмі, студенти дають письмові відповіді на два теоретичні питання модуля під контролем викладача.	70	Ні
МСО3. Вирішення кейсу, ситуційного завдання	8	
Виконання групового кейсу, розв'язування ситуційного завдання, оцінювання об'єктивне структуроване. (4x2)	8	Ні
МСО4. Виконання групового практичного завдання	8	
Виконання групового кейсу оцінювання об'єктивне, структуроване (4x2)	8	Ні
МСО5. Оцінювання рівня теоретичної підготовки	12	

	Визначається рівень теоретичної підготовки здобувачів. (4x3)	12	Ні
МСО6. Усне опитування		12	
	Формує навички самостійної діяльності в студентів, спонукає до прагнення пошукового пізнання. Стимулює студентів до роботи з необхідною літературою, переводить процес навчання з рівня пасивного поглинання інформації на рівень активного її перетворення. (4x3)	12	Ні
МСО7. Підсумковий контроль: диференційний залік		80	
	Метод ефективної перевірки рівня засвоєння знань, умінь і навичок із навчальної дисципліни. Тестування дозволяє перевірити результати навчання по завершенню вивчення дисципліни. Визначається заключний рівень теоретичної підготовки здобувачів.	80	Ні

У разі засвоєння матеріалу модулю студенту за кожне практичне заняття присвоюється максимум 5 балів (оцінка виставляється в традиційній 4 бальній системі оцінювання). Наприкінці навчального семестру обраховується середнє арифметичне успішності студента. Максимальна кількість балів, яку студент може отримати на практичних заняттях протягом навчального семестру – 120. Кількість балів студента вираховується за формулою помножити на середнє арифметичне та поділити на 5. За розв'язання ситуаційних завдань, кейсів, відповіді на творчі завдання участь у розтиних присвоюються такі бали: «5» – 5 балів, «4» – 4 бали, «3» – 3 бали, «2» – 0 балів. Тестування: «5» – 10 балів, «4» – 8 бали, «3» – 6 балів, «2» – від 5 до 0 балів. Загалом за тестування студент максимально може отримати 10 бали, мінімально необхідний бал 6. Обов'язковою умовою допуску до диференційного модульного контролю є успішне виконання всіх запланованих видів роботи з дисципліни і відсутність пропусків занять. Максимальна кількість балів за поточну навчальну діяльність студента – 120. Студент допускається до диференційного модульного контролю за умови виконання вимог навчальної програми та у разі, якщо за поточну навчальну діяльність він набрав не менше 72 балів. Диференційний модульний контроль проводиться відповідно до розкладу на останньому занятті в період сесії. Модульні білети містять 2 теоретичні запитання: одне питання з розділу «Судова медицина», друге – з розділу «Медичне право України» і охоплюють усі теми навчальної дисципліни (35 балів кожне). Диференційний модуль зараховується студенту, якщо він набрав не менше 48 балів з 80. У випадку незадовільного результату за підсумковий модульний контроль студент має право перескласти залік двічі. Студенти, які не з'явилися на залік без поважної причини, вважаються такими, що отримали незадовільну оцінку. Відмова студента виконувати підсумкове модульне завдання атестується як незадовільна відповідь. Передбачено перезарахування тем і балів з дисципліни, що були опановані здобувачем вищої освіти у неформальній освіті та підтверджені відповідним документом (сертифікатом, дипломом, свідоцтвом тощо) відповідно до Положення. Загальний бал з дисципліни не може перевищувати 200 балів.

11. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

11.1 Засоби навчання

ЗН1	Навчальна аудиторія на 16 посадочних місць, комп'ютерний клас на 12 робочих місць, переносна мультимедійна апаратура.
ЗН2	Музей макропрепаратів, архів мікропрепаратів, секційний зал патологоанатомічного відділення (вул. Привокзальна, 31, морг Сумської обласної лікарні)
ЗН3	Бібліотечні фонди
ЗН4	Інформаційно-комунікаційні системи
ЗН5	Комп'ютери, комп'ютерні системи та мережи
ЗН6	Мультимедіа, відео- і звуковідтворювальна, проєкційна апаратура (відеокамери, проєктори, екрани, смартдошки тощо)
ЗН7	MIX learning платформа СумДУ, сайт кафедри патологічної анатомії, сторінка кафедри у ФБ
ЗН8	Технічні засоби (кінофільми, радіо- і телепередачі, звуко- і відеозаписи та ін.)
ЗН9	Програмне забезпечення (для підтримки дистанційного навчання, Інтернет-опитування, віртуальних лабораторій, віртуальних пацієнтів, для створення комп'ютерної графіки, моделювання тощо та ін.)

11.2 Інформаційне та навчально-методичне забезпечення

Основна література	
1	Судова медицина. Медичне законодавство: у 2 книгах. - Книга 2. Медичне законодавство: підручник (ВНЗ IV р. а.) / Б.В. Михайличенко, В.А. Шевчук, С.С. Бондар та ін.; за ред. Б.В. Михайличенка. - 5-е вид. - 2020.
2	Медичне право: підручник / С. О. Болдіжар та ін.; за заг.ред. С. Б. Булецки, М. В. Менджул. – Ужгород, 2021. – 720 с.
3	Судова медицина: підручник: в 2 кн. Кн. 1.: Судова медицина. / Б. В. Михайличенко та ін.; за заг. ред. Б. В. Михайличенка. – 5-те вид. – Київ : ВСВ «Медицина», 2019. – 448 с.
4	Forensic Medicine: textbook / B.V. Mykhailychenko, A.M. Biliakov, I.G. Savka. - 3rd edition. – Вид-во: «Медицина». – 2022, 3-є стереотипне видання. – 224 с.
5	Четверте покоління прав людини: особливості правового регулювання, проблеми та перспективи розвитку в сфері охорони здоров'я : монографія / За заг. ред.: д.ю.н., проф. С.Б. Булеци; д.ю.н., доц. М.В. Менджул. Ужгород : Вид-во УжНУ «Говерла», 2020. 444 с. https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/39151
Допоміжна література	
1	5435 Методичні вказівки до проведення практичних занять із розділу "Судово-медична травматологія" дисципліни за вибором "Судова медицина. Медичне право України" [Текст] : для студ. спец. 222 "Медицина", 228 "Педіатрія", 221 "Стоматологія", 229 "Громадське здоров'я" освітнього ступеня "магістр" денної форми навчання / Г. Ю. Будко, Т. В. Івахнюк, Л. І. Карпенко. — Суми : СумДУ, 2023. — 68 с.

2	5261 Методичні вказівки до проведення практичних занять із розділу "Судово-медична танатологія" дисципліни за вибором "Судова медицина. Медичне право України" [Текст] : для студ. спец. 222 "Медицина", 228 "Педіатрія", 221 "Стоматологія" освітнього ступеня "магістр" денної форми навчання / Г. Ю. Будко, Б. І. Генсіцький, Л. І. Карпенко. — Суми : СумДУ, 2022. — 54 с.
3	Основи медичного права. Альбом схем: навч. посіб. для студентів вищ. навч. закл. / О.О.Грін. — Ужгород: Видавництво ФОП Сабов А.М., 2020. — 377 с. https://fpk.in.ua/images/biblioteka/3FMB_Pravo/Medychne-pravo.pdf
4	Судова медицина та судово-медичні експертизи [Текст] : навч. посіб. / І. М. Григус, В. О. Самороков, В. І. Цимбалюк, О. В. Цимбалюк. - Львів : Новий Світ-2000, 2021. — 208 с.
5	Iunes R. Who should pay for the continuity of post-trial health care treatments? / R. Iunes, M.V. Uribe, J.B. Torres [et al.]. International Journal for Equity in Health. 2019. Vol. 18, No. 1. Article number 26. https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC6545625/
Інформаційні ресурси в Інтернеті	
1	https://mix.sumdu.edu.ua/info/nmk/e2f4c479-523d-45c7-bb07-27e85b47fb32
2	Сайт Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ) https://lb.ua/tag/568_vooz
3	British Medical Association (BMA) URL: https://www.bma.org.uk .
4	Матеріали сайту Верховної Ради України URL: http://www.rada.gov.ua .
5	Матеріали сайту Міністерства охорони здоров'я України. URL: http://moz.gov.ua/
6	Безкоштовний on-line курс "Вступ до конституційного права" відкритий сайт Prometheus https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:UzhNU+CL101+2018_T3/course/
7	Безкоштовний on-line курс "Роль лікаря у запобіганні, виявленні та реагуванні на випадки насильства над дітьми" відкритий сайт Prometheus https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:ILDC+DRCV101+2019_T3/course/
8	Безкоштовний on-line курс «Як протидіяти сексуальному насильству, пов'язаному з війною, та надавати допомогу постраждалим: керівництво для фахівців та фахівчинь» https://apps.prometheus.org.ua/learning/course/course-v1:LA_STRADA+CRSV_EXPERT101+2023_T1/home
9	Безкоштовний on-line курс «Як протидіяти сексуальному насильству, пов'язаному з війною, та надавати допомогу постраждалим: що має знати кожна та кожен» https://apps.prometheus.org.ua/learning/course/course-v1:LA_STRADA+CRSV101+2023_T1/home

10	Безкоштовний on-line курс «Гендерна рівність та протидія сексуальним домаганням у військовій сфері» відкритий сайт навчальної платформи «Prometheus» https://apps.prometheus.org.ua/learning/course/course-v1:Prometheus+GE101+2021_T2/home
11	Закон України "Основи законодавства України про охорону здоров'я" https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12#Text
12	Наказ 6 МОЗ України https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0113-17#Text